

NUORTEN HYVINVOINTI KOULUSSA

KESKI-SUOMEN NUORTEN TERVEISET AIKUISILLE

Keski-Suomessa toteutettiin ainutlaatuinen kokonaisuus, jossa nuoria haluttiin aktivoida ja kuulla mahdollisimman laajasti. Keskusteluteemana oli Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen koulussa.

Aiheesta keskusteltiin ensin yläkouluilla, 2. asteen oppilaitoksissa ja nuorisovaltuustoissa kevään aikana. Keskusteluissa oli mukana kouluilla vajaat 2000 nuorta. Koulujen ja kuntien edustajat toivat terveiset alueellisiin nuorisoforumeihin, joita järjestettiin ajalla 11.4.-2.5. eri puolilla Keski-Suomea: Äänekoskella, Toivakassa, Kannonkoskella, Petäjävedellä ja Jyväskylässä. Niihin osallistui 95 nuorta sekä 45 päättäjää ja aikuistukijaa 20 Keski-Suomen kunnasta. Tähän on koottu keskeisimmät nuorten terveiset aikuisille.

HYVINVOINNIN MÄÄRITTELY

Nuorten tehtäväksi annettiin määritellä, miten he ymmärtävät hyvinvoinnin.

1. Tyypillisimmin se määriteltiin fyysiseksi ja psyykkiseksi terveydeksi, myös sosiaalinen terveys mainittiin. Näitä kuvaavina sanoina käytettiin myös perustarpeet ja hygieniä, ei sairauksia, hyvät ja terveelliset elämäntavat sekä elämän perusedellytykset kunnossa.
2. Vastauksissa korostuu hyvä olo.
"on hyvä olla kotona ja koulussa; onnellisuus ja tyytyväinen itseensä; voi olla oma itsensä ja hyväksytään; on mukava opiskella; iloinen olo; ei kiusaamista eikä masentuneisuutta; kaikilla on hyvä ja onnellinen olla"
3. Ihmissuhteet koettiin tärkeänä koulussa ja kotona ja se, että on kavereita.

Hyvinvointina nähtiin myös hyvä ruoka, henkinen ja fyysinen turva - turvallisuuden tunne ja turvallinen elin-/kasvuympäristö "ei tarvitse pelätä eikä stressata", harrastukset ja liikunta ja muut kiinnostuksen kohteet, koulutus, asiat kunnossa, elämä tasapainossa, myönteinen asenne ja se, että pystyy vaikuttamaan omiin asioihinsa. Lisäksi mainittiin turvallisuuden tunne, ulkopuolinen apu, sote-mahdollisuudet esim. kuraattori ja terkkari.

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TUKEMINEN KOULUISSA

Varsinaisena tehtävänä oli pohtia, miten koulu voisi paremmin tukea lasten ja nuorten hyvinvointia sekä miten muuten lasten ja nuorten hyvinvointia voitaisiin tukea koulussa?

Vastauksissa tuli esiin monipuolisesti erilaisia asioita; puhtaasti koulun sisäisiä asioita, koulun tuki- palveluihin liittyviä asioita sekä yhteistyötoiveita eri suuntiin. Kaikkien alueiden vastauksista nousi selkeästi yhteisiä asioita. Kärkeen nousi neljä asiaa, jotka tuotiin esiin monin sanoin kaikilla alueilla: liikunnan ja muiden aktiviteettien lisääminen, monipuolisempi kouluruoka, koulun hyvän ilmapiirin luominen ja kiusaamisen ehkäisy sekä puhtaat ja viihtyisät tilat. Laajasti kaikilla alueilla kaivattiin myös parempaa vuorovaikutusta opettajien ja oppilaiden välillä, mm. oppilaiden mielipiteen kuuntelua, sekä opetukseen ja arviointiin liittyvää kehittämistä. Tärkeiksi koettuja asioita olivat myös vuorovaikutus kodin ja koulun välillä ja yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Sote-palvelut nousivat esiin tyypillisimmin toiveella, että ne olisi helpommin tai useammin saatavilla. Mitä useampi alue asian oli maininnut ja mitä korkeammalla tärkeysjärjestyksessä se mainittiin, sitä aiemmin asia tällä listalla on.

1. LIIKUNTA JA MUUT AKTIVITEETIT

Liikuntaa ja aktiviteettien lisääminen nousi kaikilla alueilla erittäin laajasti ja monipuolisesti esiin. Liikuntaa toivottiin eniten. Sitä kaivataan niin välitunteihin, oppitunteihin (esim. jumppapallot, taukoliikunta) kuin vapaa-ajallekin. Toivottiin lisää myös tapahtumia, tempauksia ja retkiä sekä monipuolista välituntitoimintaa ja kerho- ym. harrastustoimintaa vapaa-ajalle.

"Lisää liikuntaa, esim. jumppatuokio tunneilla; paljon liikuntamahdollisuuksia; enemmän aktivoivaa toimintaa vapaa-ajalla; enemmän välituntiaktiviteetteja ja tapahtumia; enemmän tekemistä; vähemmän istumista; harrastuksia koulun ulkopuoliselle ajalle; aktiviteetit, erilaisia tempauksia; yhteistä tekemistä; enemmän retkiä; enemmän luokkaretkiä; enemmän kansainvälisyyttä; kerhotoiminnan kehittäminen."

2. KOULURUOKA

Kouluruokaan liittyvät asiat nousivat kaikilla alueilla hyvin kärkeen. Toivottiin monipuolisempaa ja laadukkaampaa ruokaa sekä (mieluiten ilmaisia) välipaloja. Esitettiin myös toive lähiruusta sekä siitä, että oppilaille ilmoitetaan ruuan alkuperä ja tarkka ravintosisältö.

3. HYVÄ ILMAPIIRI JA KIUSAAMISEN EHKÄISY

Hyvän ilmapiirin luominen on kaikkien mielestä erittäin tärkeää. Erityisen vahvasti korostui kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen vahvemmin. Jokaisen tulee voida kokea olonsa turvalliseksi. Toivottiin myös vähemmän stressiä sekä oppilaiden välistä kilpailua ja painostusta. Hyvän henkilökunnan merkitys on suuri ilmapiirin rakentamisessa. Todettiin, että ihan jokainen voi olla hengen rakentajana.

”ilmapiirin pitäminen positiivisena; kiusaamisen ehkäiseminen/puuttuminen vahvemmin; ajatellaan positiivisesti ja kannustetaan muita, eikä valiteta turhasta; oppilaiden turvaintunteen takaaminen koulussa; puuttuminen ongelmiin/tilanteisiin; stressin, oppilaiden välisen kilpailun ja painostuksen vähentäminen; ilmapiirin pitäminen positiivisena”

4. FYYSINEN YMPÄRISTÖ

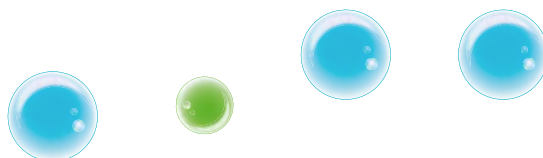
Fyysinen ympäristö luo perusedellytykset opiskelulle. Kaivattiin puhtaita, viihtyisiä, monipuolisia ja ergonomisia tiloja. Parempi sisäilma tuli laajasti ja tärkeimpänä esiin. Paitsi luokkien, myös pihan ja muuten välituntitoiminnan kannalta tiloihin on syytä kiinnittää huomiota niin viihtyvyyden, toiminnallisuuden, (muokattavuuden) kuin turvallisuudenkin näkökulmasta. Esiin tuli myös toive, että oppitunteja olisi enemmän ulkona. Lisäksi tuotiin esiin oleskelutilat ja ”mukavuustekijät (juoma-automaatit, musiikin kuuntelu)”.

5. VUOROVAIKUTUS KOULUSSA

Kaikki alueet toivat esiin myös koulun hyvän vuorovaikutuksen merkityksen. Opettajien ja oppilaiden väliseen vuorovaikutukseen toivottiin eniten parannusta.

”opettajat arvostaisivat oppilaita; kaikkien kohteileminen tasa-arvoisesti; matala kynnyks lähestyä opettajia ja henkilökuntaa; turvallinen ja tasa-arvoinen suhde oppilaan ja opettajan välillä; helposti lähestyttävät opettajat; luonteva vuorovaikutus opettajien ja oppilaiden välillä; avoimet keskustelut; rennot, mukavat opettajat”.

Myös muuhun keskinäisen vuorovaikutuksen kehittämiseen toivottiin tukea, mm. enemmän ryhmäytymistä, luokkien välistä toimintaa, tukihenkilöitä oppilaille, opetusta sosiaalisuuteen sekä oppilaskunta- ja tukioppilastoimintaa. Ongelmiin puuttumista ja hyvien ystävyyssuhteiden syntymisen tukemista/vahvistamista sekä henkisen kasvun ja identiteetin tukemista ja opetusta sosiaalisuuteen toivottiin.

6. OPETUSMENETELMÄT

Luonnollisesti toivottiin laadukasta opetusta. Opetusmenetelmiin peräänkuulutettiin monipuolisuutta, vaihtelevuutta ja käytännölläisyyttä: erilaisia opiskelutapoja ja -metodeja (mm. päih-teistä ja mielenterveysongelmista), toiminnallisuutta, oppimisympäristön vaihtelua (esim. ulkona), teemapäiviä, vierailijoita, vaihtelua oppitunteihin ja päivien pituuksiin. Koulutyön kuormittavuutta tulisi seurata ja varmistaa pätevämmät sijaiset. Opetusta ja arviointia tulisi kehittää. Esitettiin mm. toive, että taideaineissa olisi sanallinen arviointi (ei numeroa). Yksi koulu toi esiin myös erityis- ja apuopetuksen tarpeen kaikille tarvitseville sekä oppimis- ja opiskelutekniikoiden opetteluun.

7. OPPILAIDEN OSALLISUUS PÄÄTÖKSIEN TEKOOON

Oppilaat toivoivat myös enemmän oppilaiden osallisuutta päätösten teossa, oppilaiden mielipiteiden kuuntelua ja niistä keskustelua ja paremmin huomioon ottamista. Myös yksilöiden huomiointia ja omien valintojen tukemista toivottiin.

8. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Sosiaali- ja terveyspalveluja kaivattiin, ennen kaikkea kouluterveydenhoitajaa useammin, mieluiten aina paikalle. Myös koulupsykologin ja -kuraattorin/ henkisen tuen tarve nousi esiin, mm. keskustelumahdollisuus henkilökohtaisista asioista. Mielenterveyspalveluille toivottiin parempaa tunnettavuutta.

9. YHTEISTYÖ KOULUN ULKOPUOLELLE

Lisäksi toivottiin yhteistyötä ja yhteydenpitoa koulun ja kodin välille ja sitä, että vanhemmat tukisivat enemmän lapsia koulunkäynnissä. Lisäksi mainittiin koulujen välinen toiminta sekä yhteistyö yhdistysten ja nuorisotoimen kanssa mm. "urheiluseuroja ja ammattilaisia ohjaamaan" ja nuorisotyötekijät. Nämä tulivat esiin muutamilla alueilla.

10. MUUT ESILLE TULLEET ASIAT

Lähes kaikki toiveet sisältyivät edellä mainittuihin yhdeksään asiaan. Kun otetaan esiin kaikki loputkin aina yhden koulun voimin esille tuodut asiat, lista täydentyy seuraavasti: toivottiin tupakoinnin tarkempaa valvomista, siirtymistä jaksojärjestelmään, poistumisvälituntia, oppilaskunnan kirjavuokrausjärjestelmää ja sitä, että kielletään kännykät ja energiajuomat.

OPPILAIDEN ARVIO TILANTEESTA: KOULUILLE 7+

Kokonaistilannetta arvioitiin pyytämällä nuoria antamaan arvosana kouluasteikolla 4-10, miten heidän mielestään koulu tukee nuorten hyvinvointia. Koko Keski-Suomen keskiarvoksi tuli 7+. Arvosanat vaihtelivat välillä 5,9-8. Arvosanat ovat täysin koulukohtaisia eikä niistä löydy mitään yhteyttä koulun kokoon eikä sijaintiin (kaupunki/maaseutu tai seutukunta).

KOULUILLA TOTEUTETTUJA HYVIÄ KÄYTÄNTÖJÄ

Prosessin yhteydessä vähän sivujuonteena toivottiin koulujen kirjaavan ylös, mitä käytäntöjä niillä on ollut oppilaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Ideoita tuotiin esiin yhteensä n. 100, joista osa toki oli päällekkäisiä. Monet ideoista vastaavat edellä kuvattuihin nuorten esiin nostamiin asioihin. Osa vastauksista on varsin tuttuja ja perinteisiä, mutta joiden laajempi hyödyntäminen olisi paikallaan. Osa taas on varsin ainutlaatuisia ja ne kuvaavat esim. henkilökunnan vahvaa sitoutumista aiheeseen. Näiden toimintamallien soisi leviävän muidenkin käyttöön.

1) Koulun toiminnalliset ja fyysiset puitteet: Koulunkäyntiä tukeviin toimintoihin on kiinnitetty monenlaista huomiota: On järjestetty erilaisia tapahtumia, kerhoja, erilaista välituntitoimintaa (esim. päivittäiset pelivälkät ja tanssivälkät, HiFi yhdessä seurakunnan ja vapaa-aikatoimen kanssa), annettu mahdollisuus käyttää tiloja välituntisin ja /tai vapaa-aikana (liikuntasali, skeittaus, kuntosali, kuvataideluokka, soitto), osallistuttu erilaisiin kampanjoihin sekä toteutettu paljon kansainvälistä, monipuolista toimintaa ja vaihtoja.

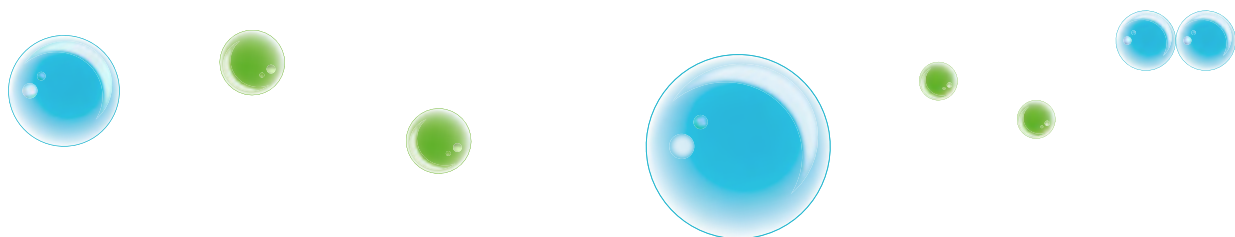
Tilojen rakentamiseen, käyttöön ja kunnostamiseen on kiinnitetty huomiota. On rakennettu liikunta- ja leikkipaikkoja ja erityinen virkistysluokka, kunnostettu välituntialueita, tehty oppilaskunnan ja ysien omat välituntitilat, kiinnitetty sisustukseen huomiota, hankittu liikuntavälineitä ja istuimia ym. sekä reagoitu sisäilmaongelmiin.

2) Sosiaaliset suhteet: Vuorovaikutuksen parantamiseen on tehty monenlaista. Koko henkilökunta keittiö-henkilökunnan olemusta myöten on parhaimmillaan vahvistamassa hyvinvointia. Yksilökeskustelut ovat käytössä joillakin kouluilla, esim. rehtori haastattelee kaikki lukion aloittavat tai ryhmäohjaaja haastattelee kerran vuodessa. Ryhmäohjaajan tuokio viikoittain tai ryhmänohjaustunnit joka jaksossa on koettu hyvänä. Jossain on kehitetty ”Lapset puheeksi” -toimintamalli.

Erilainen yhteinen tekeminen ja hyvät puitteet vahvistavat hyvinvointia. Myös opettajien osallistuminen eri ohjelmiin on koettu hyvänä. Teemapäivinä toimintaan sekaryhmissä (eri luokkatasotsekoitetaan), omia oppilaskuntapäiviä, toteutettuystävyysskoulutoimintaa jne. Oppilaiden oma rooli voi olla vahva esim. aktiivisen tukioppilas-, mentor-, oppilaskunta-, luottamusoppilas- ja versotoiminnan myötä.

3) Terveysten edistäjinä mainittiin mm. liikunta eri yhteyksissä, terveellinen ruoka, välipalan myynti, sote-palvelut, hyvinvointikyselyt, nollatoleranssi tupakointiin ja päihteisiin (myös juhlat ja tapahtumat), turvatiimi ja -kansio sekä keskustelut. Näiden lisäksi monet yllämainitutkin toiminnot ilman muuta vaikuttavat terveyteen.

4) Oppilaille on annettu mahdollisuuksia toteuttaa itseään ja vaikuttaa erilaisissa kyselyissä (mm. jaksokyselyt, ulkoilualan aktiviteetit) ottamalla nuoret mukaan esim. uudisrakennuksen ja kouluruokailan suunnitteluun, erilaisten sopimusten ja sääntöjen luomiseen, kokouksiin (myös opettajainkokouksiin) ja työryhmiin (mm. yhteisöllinen opiskeluhoitoyhtymä, sisäilmatyöryhmä, Yk- ja kestävä kehityksen ryhmät). Parlamenttikerhossa harjoitellaan vaikuttamiseen liittyviä asioita ja vastuutehtävät innostavat (esim. ryhmänohtajuus metsäretkellä). Oppilaskunnan rooli voi olla moninainen, mm. se järjestää oppilaskunnan kuulemisia. Lisäksi nuorten valintoja tuetaan hyvällä kurssitarjonnalla ja innostetaan motivoivilla opiskeluaiheilla ja menetelmillä. Myös ilmapiirillä on paljon merkitystä: ”uskaltaa yrittää rohkeasti, koska epäonnistumisille ei naureta” ja henkilökunta kannustaa. Oppilaiden töitä arvostetaan, mm. ”saadaan soveltaa ja tuoda omia ajatuksia esiin kuvilla.”

POHDINTAA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Oppilaiden tehtävänä oli arvioida, miten koulu voi lisätä lasten ja nuorten hyvinvointia. Näin ollen asiaa arvioitiin kehittämisen näkökulmasta. Jo hyvin toimivat asiat eivät tässä tulleet esiin tässä kyselyssä.

Nuorten toiveet ovat hyvin realistisia ja varmasti perusteluja. Paljon toiveiden eteen on jo tehty, mikä näkyy mm. toteutettujen ideoiden listalla. Koulukohtaiset erot ovat kuitenkin erittäin suuria. Mikä toimii yhdellä koululla, ei välttämättä ole lainkaan kunnossa toisella koululla. Joskus idea ei toteudu oppilaiden mielestä riittävän usein tai laadukkaasti, vaikka jotain jo asian eteen tehdäänkin. Osassa kouluista aikuiset kokivat annetun arvosanan yllättävän heikkona. Esimerkiksi hyvinkin osallistavassa ja nuorten hyvinvointiin paljon huomiota kiinnittävässä koulussa arvosana jäi alle rehtorin odotusten, 7+:aan. Onko nuorten vaatimustaso noussut vaikuttamismahdollisuuksien myötä? Oli niin tai näin, tärkeintä on selvittää, mitä kritiikin taustalta löytyy.

Nuorten näkemyksissä oli hyvin monentasoisia asioita. Osa voidaan toteuttaa koulun sisäisesti usein ilman lisäkuluja, jos vain aikuiset ottavat ajatukset tosissaan ja ovat valmiit kehittämään toimintaa, toimintatapoja ja vuorovaikutusta.

On tärkeä varmistaa, että koulun johto ja henkilökunta ymmärtävät laajasti oman toiminnan merkityksen myös nuorten hyvinvoinnin kannalta. Keskeistä on mm. arvostava tapa kohdata nuori ja nuoret, kaikkien osallistaminen päätöksentekoon, ideoihin ja epäkohtiin reagoiminen ja jos jotain ehdotusta ei voida toteuttaa, sen perustelu ilman ehdotuksen tuomitsemista ja väheksymistä, ei liikaa painostusta vaan kannustusta jne. Nuorten ideoihin on syytä reagoida jotenkin ja mikäli oppilas saa huomata pystyneensä jollain tavalla vaikuttamaan yhteisiin asioihin, voi merkitys olla suuri, vaikka itse asia olisi pieni.

Mikäli henkilökunta ja päättäjät kannustavat nuoria osallistumaan ja oppilaat kokevat toimivansa yhdessä toistensa ja henkilökunnan kanssa, parantaa se koko koulun ilmapiiriä ja hyvinvointia. Toimintatapojen ja kohtaamistavan merkitys on paljon suurempi kuin mitä usein tulee ajatelleeksi. Ajatusten herättelyä tarvitaan esim. täydennyskoulutuksen ja konsultoinnin/ohjauksen avulla. Myös opettajakoulutuksessa vuorovaikutuksen ja muun hyvinvoinnin osatekijöiden huomioimista ei voi liikaa korostaa.

Ympäristöön liittyvien kysymyksien ratkaisuun tarvitaan usein päättäjiä laajemmin mukaan. Terveet tilat, jossa jokainen voi työskennellä ja säilyttää terveytensä, pitäisi olla itsestään selvyyttä valitettavan usein nuori joutuu sairastamaan ja monesti saa myös elinikäisen sairauden. Tämä toive on päättäjien otettava kaikkialla nopeasti tosissaan, vaikka se joskus todella paljon kuluja lyhyellä aikavälillä aiheuttaakin. Myös jotkin muut investoinnit vaativat rahaa ja ovat hyvin perustelut (esim. kunnan pelikentät), mutta kaikkeen ei tarvita suuria määriä rahoitusta, vaan enemmänkin hyvää tahtoa.

Osa toiveista voi olla toteutettavissa yhteistyöllä. Koulun ulkopuoliset tahot voivat parhaimmillaan olla hyvä resurssi esim. aktiviteettien järjestämisessä ja ympäristön kehittämisessä.

Vuoropuhelu luo hyvinvointia

Alueellisissa foorumeissa yhtenä osiona oli nuorten ja päättäjien välinen keskustelu pienissä ryhmissä. Tyypillisimpinä kommentteina päättäjiltä tilaisuuksista oli, että ovatpa nuoret fiksuja ja asiallisia. He osasivat muotoilla ja perustella viestinsä hyvin ja käydä erittäin rakentavaa keskustelua aikuisten kanssa. Kaikki osapuolet olivat tyytyväisiä käytyihin keskusteluihin.

Erityisesti nuoret olivat tyytyväisiä ja innoissaan päättäjien kanssa käydyistä keskusteluista ja kokivat sen olleen mielekästä ja avartavaa. Nuoret kokivat, että harvoin heille tulee tällaisia suoria kanssakäymistilanteita päättäjien kanssa. Monille nuorille saattoi tulla yllätyksenä, kuinka vastaanottavaisia ja kiinnostuneita aikuiset olivat. Aikuisille tämä puolestaan oli yllätys, että nuoret kokivat sen yllättävänä. Keskustelujen onnistumiseen voi osaltaan olla syynä se, että kaikki osapuolet olivat vieraassa ympäristössä ja keskustelua ei ohjannut/vetänyt koulun tai kunnan aikuinen.

Tällä kyselyllä ja keskustelufoorumeilla saatiin yleiskuva tilanteesta Keski-Suomessa. Joillakin kouluilla tuloksia käytettiin jo nyt hyväksi oman toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Nuorten ja aikuisten välisen keskustelun lisääminen ja niihin reagointi onkin yksi parhaimmista tavoista lisätä nuorten hyvinvointia niin koulussa kuin muuallakin.

Tärkeää on kuulla erilaisia nuoria ja kannustaa käymään rakentavaa keskustelua ja vuoropuhelua, jossa aikuiset ja nuoret ovat samalla tasolla ja (etenkin koulun) aikuinen pystyy luopumaan roolistaan ja ottamaan varauksetta vastaan nuorten ideat ja ajatukset. Tällainen aito vuoropuhelu toinen toista kunnioittaen koulun aikuisten, päättäjien ja nuorten kesken auttaa kehittämään paitsi nuorten, myös aikuisten hyvinvointia.

TAUSTATIEDOT TOIMIJOISTA

NUORTEN ÄÄNI KESKI-SUOMESSA - NÄKS-RYHMÄ

NÄKS on Keski-Suomen maakunnallinen nuorten vaikuttajaryhmä. Sen tehtävänä on tuoda nuorten asioita ja mielipiteitä päättäjien kuultavaksi ja opettaa ja innostaa nuoria vaikuttamaan. Ryhmän jäsenet valitaan syksyisin järjestettävässä Keski-Suomen nuorten vaikuttamistapahtumassa, Nuorisofoorumissa. Ryhmään osallistuvat nuoret edustavat toiminnassa myös kuntaansa – jokaiselle Keski-Suomen kunnalle on varattu ryhmään kaksi paikkaa. NÄKS on mm. tavannut kansanedustajia, kunnanjohtajia ja sivistysjohtajia, ottanut kantaa mm. sote-uudistukseen, nuorisolakiin ja maakuntastrategiaan sekä kiertänyt maakunnassa tapaamassa muita nuoria. Ryhmän taustatukena toimii Nuorten Keski-Suomi ry ja Keski-Suomen liitto.

NUORTEN KESKI-SUOMI RY - NUORTEN KYVYT ESIIN!

Nuksu – Nuorten Keski-Suomi ry on palvelujärjestö, jonka kohderyhmänä ovat 11-24 -vuotiaat nuoret ja nuorten elämään vaikuttavat aikuiset ja tahot. Nuksun ydin on viedä eteenpäin toimintatapaa, jossa Nuori tekee ja oivaltaa itse – aikuinen mahdollistaa ja tukee. Nuksun tunnetuin toiminto on nuorten tuottama koululaisten liikunnan, kulttuurin ja harrasteiden suurtpahtuma ToukoFest. Nuksu koordinoi Jyväskylän LastenParlametti -toimintaa ja NÄKS -ryhmän toimintaa. Se järjestää myös mm. koulutuksia ja kohtaamisia niin nuorille kuin aikuisillekin, esimerkiksi oppilaskunnille, oppilasvastaaville ja nuorisovaltuustoille, sekä edistää nuorten työllisyyttä osallistavalla kokeilukulttuurilla. Lisätietoja www.nuortenkeskisuomi.fi.

Nuorten mielipiteet koottiin yhteen alueellisissa nuorisofoorumeissa osana Nuorten Keski-Suomen **Mitä kuuluu? -hanketta**, jonka rahoittajana on ollut Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto. Mitä kuuluu? -hankkeen tavoitteena oli edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja -valmiuksia. Hankkeen myötä on laadittu myös mm. lasten ja nuorten huoneentaulut päättäjille, ohjaajille ja muille lapsille ja nuorille. Ne ovat ladattavissa www.nuortenkeskisuomi.fi.

Lisätietoja

Nuorten Ääni Keski-Suomessa -ryhmä

Jere Huotari, jere.huotari@gmail.com, p. 040 594 9750

Karla Karmala, karla1karmala@gmail.com, p. 0400 638 383

Nuorten Keski-Suomi ry

Eeva-Liisa Tilkanen, eeva-liisa.tilkanen@nuortenkeskisuomi.fi

p. 040 552 8070

